

1 - 1
04/01621 - 1

Høringsnotat

utkast til forskrift om opprinnelsesgarantier

30. mars 2007

Olje- og energidepartementet

(Forside)

INNHALDSFORTEGNELSE

Bakgrunn	3
Til §§ 1 og 2 - Formål og virkeområde	5
Til § 3 - Definisjoner	5
Til § 4 - Kategorier av opprinnelsesgarantier	5
Til § 5 - Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra fornybare energikilder	6
Til § 6 - Innhold i opprinnelsesgarantier for høyeffektiv kraftvarme	6
Til § 7 - Innhold i opprinnelsesgarantier for annen produksjon av elektrisk energi	6
Til § 8 - Godkjenning og kategorisering av anlegg	7
Til § 9 - Utstedelse av opprinnelsesgarantier	8
Til § 10 - Måling	9
Til § 11 - Register for opprinnelsesgarantier	9
Til § 12 - Innløsning av opprinnelsesgarantier	9
Til § 13 - Finansiering	10
Til § 14 - Tilsyn	10
Til § 15 - Pålegg	10
Til § 16 - Overtredelsesgebyr	10
Til § 17 - Dispensasjon	11
Økonomiske og administrative konsekvenser	11
§ 1 Formål	12
§ 2 Virkeområde	12
§ 3 Definisjoner	12
§ 4 Kategorier av opprinnelsesgarantier	13
§ 5 Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra fornybare energikilder	13
§ 6 Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra høyeffektiv kraftvarme	13
§ 7 Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra andre energikilder	14
§ 8 Godkjenning og kategorisering av anlegg	14
§ 9 Utstedelse av opprinnelsesgarantier	14
§ 10 Måling	14
§ 11 Register for opprinnelsesgarantier	14
§ 12 Innløsning av opprinnelsesgarantier	15
§ 13 Finansiering og gebyrer	15
§ 14 Tilsyn	15
§ 15 Pålegg	15
§ 16 Overtredelsesgebyr	15
§ 17 Dispensasjon	15
§ 18 Ikrafttreden	15

Høringsnotat

om utkast til forskrift om opprinnelsesgarantier

Bakgrunn

EUs direktiv 2001/77/EF om fremme av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder i det indre elektrisitetsmarkedet (fornybardirektivet) ble vedtatt i EU 27. september 2001. Høsten 2004 ble det besluttet å innlemme direktivet i EØS-avtalen. I forbindelse med gjennomføringen av direktivet ble det ikke vurdert som nødvendig med lovtilpasninger.

Etter fornybardirektivet skal landene blant annet tilby produsentene av elektrisitet fra fornybare energikilder opprinnelsesgarantier. Dette er bevis på at en gitt mengde elproduksjon er fornybar.

Allerede høsten 2003 etablerte Olje- og energidepartementet en ordning der kraftprodusentene kunne få tilbud om å få tildelt opprinnelsesgarantier fra Statnett SF. Som avregningsansvarlig etter energiloven § 4-3 annet ledd første punktum var Statnett en naturlig utsteder av opprinnelsesgarantier.

Departementet utpekte i desember 2005 Statnett som ansvarlig for å utstede opprinnelsesgarantier i samsvar med fornybardirektivet, i påvente av at direktivet skulle tre i kraft i Norge 1. september 2006. Statnett har i dag et system for utstedelse av opprinnelsesgarantier til elektrisitet som er produsert med fornybare energikilder.

Ved behandlingen av Ot.prp. nr. 61 (2005-2006) Om lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven), jf. Innst.O. nr. 68 (2005 – 2006), ble det vedtatt et nytt fjerde ledd i energiloven § 4-3 som klargjør hjemmelsgrunnlaget for den eksisterende ordningen med den avregningsansvarliges utstedelse av opprinnelsesgarantier knyttet til fornybardirektivet. Bestemmelsen trådte i kraft 1.7.2006 og lyder:

”Den avregningsansvarlige som nevnt i annet ledd plikter å utstede opprinnelsesgarantier for produsert elektrisk energi etter anmodning fra berettigede produsenter. Departementet gir forskrifter om utforming og gjennomføring av ordningen, herunder om berettiget produksjon, utstedelse, innhold i og innløsning av opprinnelsesgarantier, gebyr for utstedelse, rapportering og kontroll mv.”

Lovendringen må ses i sammenheng med bestemmelsene om opprinnelsesgarantier i direktiv 2004/8/EF om fremme av kogenerering av kraft og varme basert på nyttig varmeeterspørsel i det indre energimarked og om endring av direktiv 92/42/EF om effektivitetskrav for nye varmtvannskjeler fyrt med flytende eller gassformig brensel (CHP-direktivet). Bestemmelsen er også grunnlag for å gi nærmere bestemmelser om opprinnelsesgarantier knyttet til produksjon av elektrisk energi fra berettigede produsenter i henhold til CHP-direktivet. CHP-direktivet ble innlemmet i EØS-avtalen gjennom EØS-komiteens vedtak av 8.12.2006.

Departementet har i dette utkastet lagt opp til at all elektrisitetsproduksjon skal kunne få utstedt opprinnelsesgarantier. Det kan utstedes opprinnelsesgarantier for elektrisitet fra fornybare energikilder, opprinnelsesgarantier for elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarmeproduksjon og opprinnelsesgarantier for andre typer elektrisitetsproduksjon. Det skiller klart mellom de ulike opprinnelsesgarantiene. Forskriften har også et opplegg for

innløsning av opprinnelsesgarantier. Dette er viktig for å unngå at samme opprinnelsesgaranti blir brukt flere ganger til ulike formål. Slik flerbruk kan undergrave tilliten til systemet.

Forskrift om opprinnelsesgarantier skal gi det rettslige grunnlag for utstedelse, overføring og innløsning av opprinnelsesgarantier. Opprinnelsesgarantiene vil være et troverdig verktøy for å kunne dokumentere produksjon av elektrisitet. Opplegget som foreslås gjør det mulig å bruke opprinnelsesgarantier som et slikt verktøy i blant annet støtteordningen for fornybar elektrisitet og i ordningen for varedeklarasjon av elektrisitet. Andre bruksområder er også aktuelle, og er i stor grad opp til aktørene i markedet.

Statnett vil være registeransvarlig for opprinnelsesgarantiordningen, og Norges vassdrags- og energidirektorat vil være tilsynsmyndighet for ordningen med opprinnelsesgarantier. Det er lagt opp til at driften av ordningen skal være brukerfinansiert.

En norsk ordning for opprinnelsesgarantier vil være en del av et europeisk system. Det er tatt sikte på at ordningen skal være kompatibel med ordningene i andre EU-land. Så langt er ikke ordningene for opprinnelsesgarantier harmoniserte i EU, men på sikt kan det bli større samordning. Departementet vil legge opp til at Norge kan bidra i en slik eventuell samordning.

Merknader til de enkelte bestemmelser

Til §§ 1 og 2 - Formål og virkeområde

Forskriften gir utfyllende bestemmelser til energiloven § 4-3 fjerde ledd. Dette omfatter et rammeverk for et system for opprinnelsesgarantier i Norge. Forskriften oppfyller kravene til opprinnelsesgarantier i EU direktiv 2001/77 (fornybardirektivet) artikkel 5 og direktiv 2004/8 (CHP-direktivet) artikkel 5.

Forskriften er utformet slik at all produksjon av elektrisk energi i Norge kan få utstedt opprinnelsesgarantier. Det har vært et mål å utforme en ordning som gir et pålitelig verktøy for dokumentasjon av produksjon av elektrisk energi i Norge.

Til § 3 - Definisjoner

Definisjonen av fornybar energi og bioenergi bygger på fornybardirektivet artikkel 2 bokstav a og b.

Definisjonen av kraftvarme og høyeffektiv kraftvarme bygger på CHP direktivet artikkel 2 henholdsvis bokstav d) og i), samt vedlegg III bokstav a. Kraftvarme er kombinert produksjon av elektrisk energi og termisk energi i en og samme prosess til samme tid, også kalt kogenerering. Høyeffektiv kraftvarme er en slik kogenereringsprosess der det settes spesifikke krav til effektiviteten. I CHP-direktivet og i denne forskriften kreves det 10 prosent brenselsbesparelse i forhold til separat produksjon av elektrisk energi og varme. For mikro- og minikogenereringsanlegg, installert elektrisk effekt under 1 MW, stilles det kun krav om brenselsbesparelse, uten angitt prosentatsats. Nasjonale referanseverdier skal utarbeides, og slike referanseverdier er under utarbeidelse i EU. Det tas sikte på å kunne bruke disse referanseverdiene i klassifiseringen av høyeffektive kraftvarmeanlegg også i Norge.

Opprinnelsesgaranti: Energimengden i en opprinnelsesgaranti er satt til 1 MWh. Videre skal opprinnelsesgarantien utstedes for en gitt tidsperiode. Det legges opp til at det utstedes elektroniske opprinnelsesgarantier og at disse behandles i et elektronisk register.

Registeransvarlig: Statnett SF er allerede utpekt av departementet som utsteder av opprinnelsesgarantier.

Tidsperiode: Fornybardirektivet setter krav om at produksjonen skal tidfestes. I forskriften foreslås det at produksjonen oppgis for et tidsrom fra en gitt dato til og med en gitt dato innen samme år. Ingen opprinnelsesgarantier skal utstedes med tidsperiode i to forskjellige år. Restproduksjon fra et år kan overføres til første utstedelsesperiode i påfølgende år. Det kan være viktig å skille ulike produksjonsår fra hverandre når opprinnelsesgarantiene brukes til informasjonsformål.

Til § 4 - Kategorier av opprinnelsesgarantier

Forskriften har følgende kategorier for inndeling av produksjonsanlegg:

- a) Fornybar produksjon: elektrisk energi som produseres fra en fornybar energikilde
- b) Høyeffektiv kraftvarme: all produksjon som går inn under begrepet høyeffektiv kraftvarme (kogenerering)
- c) Annen produksjon: produksjon som ikke omfattes av a) eller b)

Bokstav a) oppfyller fornybardirektivet artikkel 5 og bokstav b) oppfyller CHP direktivet artikkel 5. Bokstav c) omfatter all annen produksjon, slik at ordningen med opprinnelsesgarantier dekker all produksjon av elektrisk energi i Norge.

Til § 5 - Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra fornybare energikilder

Bestemmelsen oppfyller de krav som følger av fornybardirektivet artikkel 5 for fornybare kilder. Vilkårene er kumulative.

- a): De tre ulike kategoriene for opprinnelsesgarantier skal skilles klart fra hverandre.
- b): Det er lagt opp til at produksjonssted skal bety navn på kraftverk, poststed og land. Registeret skal kunne spore opprinnelsesgarantier tilbake til de aktuelle kraftverk.
- c): Anleggets størrelse. Det settes i fornybardirektivet kun et krav om at kapasiteten skal oppgis for vannkraftverk. I forskriften legges det opp til at installert effekt oppgis for alle produksjonsteknologier. For vindkraft og vannkraft skal også midlere årsproduksjon oppgis. For produksjon fra andre energikilder kan dette være vanskelig tilgjengelige størrelser, og det stilles derfor ikke krav om dette.
- d): Tidsperiode, se § 3 bokstav j og tilhørende merknader.
- e): Eventuell mottatt statlig støtte: Brukerne av opprinnelsesgarantier skal få opplysninger om det aktuelle anlegget har mottatt statlig støtte. Type støtte som er mottatt skal angis, for eksempel investeringsstøtte fra Enova SF.

Til § 6 - Innhold i opprinnelsesgarantier for høyeffektiv kraftvarme

Bestemmelsen oppfyller de krav som settes i CHP-direktivet artikkel 5. Vilkårene i a) til h) er kumulative.

Punktene a) til og med d) er tilsvarende som beskrevet i merknadene til § 5.

- e): Type brensel og dets nedre brennverdi. Bestemmelsen oppfyller kravene i CHP-direktivet artikkel 5 (5) første punkt. Brukeren skal få opplyst hvilken type brensel som benyttes i produksjonen.
- f): Anvendelsen av varmen fra kraftvarmeprosessen. Dette punktet oppfyller kravene i CHP direktivet artikkel 5 (5) andre punkt. Det legges opp til at det skilles mellom bruk av varme til for eksempel industri, fjernvarme eller i landbruk.
- g): Brenselsbesparelse. Dette punktet oppfyller CHP-direktivet 5 (5) tredje punkt som krever at brenselsbesparelsen ved høyeffektiv kraftvarmeproduksjon skal oppgis. Angivelse av brenselsbesparelsen dokumenterer fordelene ved bruk av CHP-teknologi, som i første rekke er knyttet til redusert bruk av brensel. Brenselsbesparelsen skal beregnes etter reglementet i vedlegg III til CHP-direktivet. Her henvises det også til nasjonale referanseverdier for effektivitetskrav til høyeffektiv kraftvarme. Disse er foreløpig ikke utarbeidet for Norge.
- h): Tilsvarende § 5 bokstav e).

Til § 7 - Innhold i opprinnelsesgarantier for annen produksjon av elektrisk energi

Det er ingen direktivkrav til slike opprinnelsesgarantier, men bestemmelsen er tilpasset bestemmelsene som er gitt for andre typer opprinnelsesgarantier. All produksjon som ikke er

elektrisk energi fra fornybare energikilder eller elektrisk energi fra høyeffektiv kraftvarme skal komme i denne kategorien.

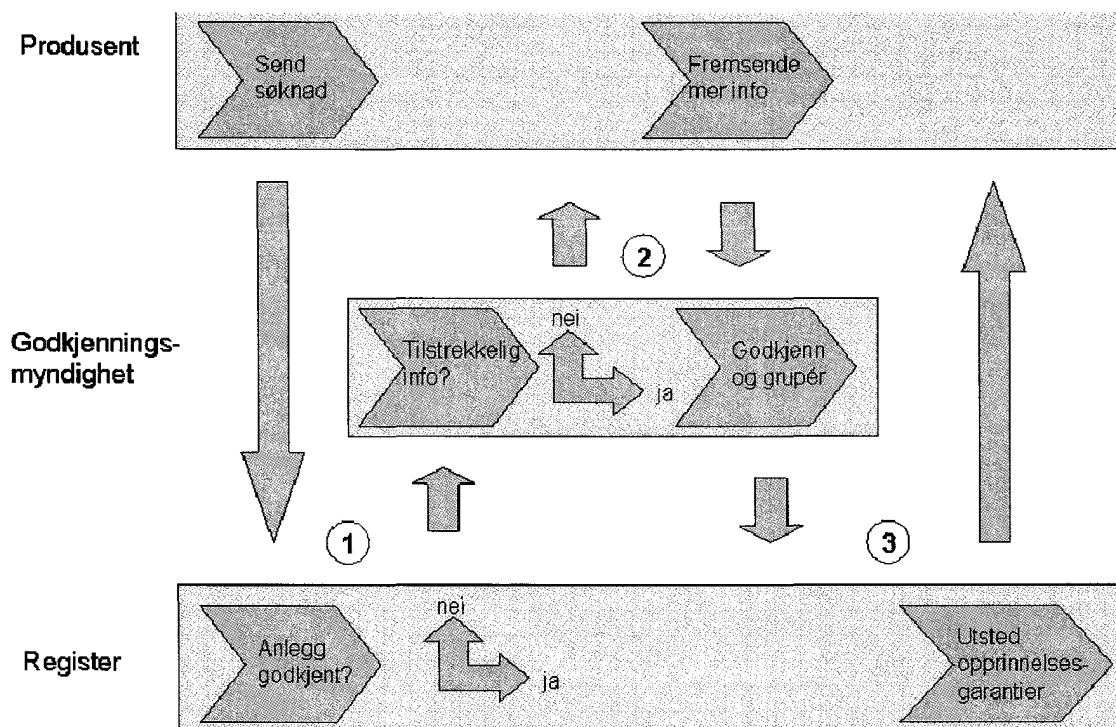
Vilkårene er kumulative.

Til § 8 - Godkjenning og kategorisering av anlegg

NVE gis myndighet til å godkjenne og kategorisere anlegg til ordningen. NVE har informasjon om alle produksjonsanlegg i Norge. Godkjenning og kategorisering vil bestå i en kontroll av om anlegget fyller vilkårene for å få utstedt opprinnelsesgaranti, bestemme kategori og stille krav til måling, jf. nedenfor.

NVE kan godkjenne nye anlegg som en del av konsesjonsbehandling, mens eksisterende anlegg eller konsesjonsfrie anlegg vil kunne godkjennes etter særskilt søknad. I de fleste tilfeller vil NVE kunne godkjenne anlegg ut fra informasjon NVE allerede har. Dersom NVE trenger mer informasjon om anleggene eller brensel, vil innehaver av anlegget selv være ansvarlig for å gi nødvendig informasjon. NVE har ansvaret for å kvalitetssikre informasjonen.

Idet anlegget får konsesjon vil anlegget også kunne bli godkjent for ordningen med opprinnelsesgarantier. I den grad det utbygde anlegget skiller seg fra opplysninger i konsesjonen og der konsesjonen er av rund form som: "innenfor gitt areal skal max/min xx MW bygges", skal utbygger rapportere endelige data til NVE. Når NVE får melding om idriftsettelse, gir NVE registeransvarlig melding om at anlegget kan begynne å motta opprinnelsesgarantier. Tilsvarende vil gjelde for anlegg som ikke trenger konsesjon. For eksisterende anlegg gjelder følgende rutine for godkjenning:

1: Forespørsel fra produsent til registeransvarlig om utstedelse av opprinnelsesgarantier. Dersom anlegget ikke er godkjent sendes en forespørsel om dette videre til NVE.

2: Data om eksisterende anlegg i NVEs registre oppdateres og kvalitetssikres etter behov i samarbeid med eier/driftsansvarlig av kraftverket. Dette er et engangsarbeid.

Det forutsettes at all endring som påvirker størrelse, produksjon eller driftsmåte innrapporteres til NVE selv om endringen i seg selv ikke krever konsesjon. Se for øvrig merknadene til varighet av en anleggsgodkjennelse nedenfor.

Endringer som følge av ny konsesjon, revisjoner mv. håndteres i sammenheng med NVEs konsesjonsprosess.

3: Når anlegget er godkjent av NVE sendes en bekreftelse til registeransvarlig som kan starte utstedelse av opprinnelsesgarantier for produksjon etter at denne godkjenningen er registrert.

Varighet av en anleggsgodkjennelse

Godkjennelsen av et anlegg vil ha varighet på 5 år. I tillegg vil den som har fått godkjennelsen være pålagt å innrapportere endringer av anlegg eller driftsmåte som påvirker størrelse og produksjon til NVE. Dersom det foretas endringer uten at dette innrapporteres, vil dette anses som en overtredelse som kan gi grunnlag for at gebyr ilegges dersom vilkårene i § 16 er oppfylt. Med driftsmåte menes her endringer som kan tenkes å påvirke hvilke opprinnelsesgarantier man er berettiget til å få utstedt. Eksempel på slike endringer kan være skifte av type brensel eller sammensetning av brensel benyttet i varmekraftverk.

Godkjennelsen av et anlegg kan fornyes hvert femte år etter første godkjennelse. Av hensyn til de økonomiske og administrative konsekvensene bør det legges opp til rutiner for fornyelser som gjør det unødvendig med en fullstendig ny behandling. NVE bestemmer om særlige hensyn likevel tilsier fullstendig ny behandling. En løsning der varigheten av godkjennelsen settes lik lengden på konsesjonen har vært vurdert. Siden man står overfor ulike typer konsesjoner med ulik lengde, blir en bestemt varighet som fremgår av forskriften, enklere å forholde seg til. Forslaget fanger også opp konsesjonsfrie anlegg.

Krav til måling

NVE kan sette krav til målinger og måleutstyr for å gjøre det mulig for alle produsenter som ønsker det å kunne delta i ordningen. For produsenter som benytter deler av produksjonen til eget forbruk, vil kun netto utveksling med nettet innrapporteres til Statnett SF i dag. Dette kan både omfatte lokale grendeverk og større produsenter av kombinert kraft og varme der både elektrisk energi og varme benyttes internt og ikke utveksles med nettet, for eksempel i treforedlingsindustri. Dersom disse ønsker å få opprinnelsesgarantier for all sin produksjon, vil dette kreve måleutstyr og innrapporteringsrutiner til registeransvarlig. Produsenter på isolerte nett vil også kunne motta opprinnelsesgarantier dersom de ønsker dette, og oppfyller kravene til måling. De aktuelle produsentene må selv sørge for tilstrekkelig måleutstyr.

Til § 9 - Utstedelse av opprinnelsesgarantier

Statnett SF som avregningsansvarlig er allerede utpekt av departementet som ansvarlig for utstedelse av opprinnelsesgarantier. Registeransvarlig er utsteder av opprinnelsesgarantier.

Registeransvarlig vil utstede opprinnelsesgarantiene for anlegg som er godkjent. Grunnlaget vil være målt produksjon som er sendt inn i forbindelse med Statnetts avregning av nettet. Det er hensiktsmessig å bruke eksisterende systemer og rutiner for innhenting av måledata. Dette reduserer administrasjonskostnader. I utgangspunktet skal opprinnelsesgarantiene utstedes fortløpende etter hvert som måledata kommer inn. Registeransvarlig kan bruke en rimelig tidsperiode på kontroll og administrative prosedyrer før opprinnelsesgarantier utstedes.

Det kan utstedes opprinnelsesgarantier til produksjonsanlegg som har produksjon som faller innenfor flere kategorier samtidig. Dette gjelder for eksempel avfallsforbrenningsanlegg, der deler av brenselet er fornybart og andre deler ikke er det. Ved utstedelse av opprinnelsesgarantier til slike anlegg, skal det aktuelle anlegget få opprinnelsesgarantier i forhold til andelen produsert elektrisk energi fra hver energikilde. NVE fastsetter nærmere beregningsregler for utstedelse av opprinnelsesgarantier til slike kombinerte produksjonsanlegg.

Varighet av en opprinnelsesgaranti:

Varigheten til en opprinnelsesgaranti i det norske registeret er begrenset til 5 år. Opprinnelsesgarantier skal strykes fra registeret 5 år etter de er utstedt. Opprinnelsesgarantier som er eldre enn fem år har liten relevans som dokumentasjonsverktøy for produksjon av elektrisk energi. Dette vil også lette driften av registeret i forbindelse med nødvendige systemrevisjoner.

Til § 10 - Måling

Systemet legger opp til å benytte måledata som Statnett administrer i dag som avregningsansvarlig etter forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester (*MAF*).

For å sikre at også de som av ulike årsaker ikke innrapporterer hele eller deler av sin produksjon til avregningsansvarlig også skal kunne få utstedt opprinnelsesgarantier, kan NVE sette krav til måling for å godkjenne anlegg til ordningen, jf. § 8.

Det må legges til grunn at de målinger som meldes inn til avregningsansvarlig er pålitelige, ettersom de benyttes som grunnlag for økonomisk avregning i dag.

Til § 11 - Register for opprinnelsesgarantier

Det legges til grunn at registeransvarlig utarbeider et elektronisk register med de egenskaper som skal til for å skape tillit til registeret og ordningen med opprinnelsesgarantier. Dette innebærer at alle transaksjoner som gjøres med opprinnelsesgarantier fra de blir utstedt til de eksporteres eller innløses og går ut av sirkulasjon skal loggføres i registeret. Registeret skal også legge til rette for omsetning med opprinnelsesgarantier på en objektiv og ikke-diskriminerende måte. Dette innebærer blant annet å gjøre statistikk tilgjengelig for interessenter. Videre settes det krav om at det norske registeret skal kunne kommunisere med tilsvarende registre i andre EØS-land. Norge er etter fornybardirektivet og CHP-direktivet forpliktet til å anerkjenne opprinnelsesgarantier fra alle EØS-land.

Registeransvarlig har ansvaret for å utarbeide statistikk over utstedte, omsatte, eksporterte, importerte og innløste opprinnelsesgarantier. Dette skal genereres automatisk, og slik statistikk skal gjøres tilgjengelig for allmennheten, for eksempel på Statnetts nettside.

Til § 12 - Innløsning av opprinnelsesgarantier

Innløsning av en opprinnelsesgaranti skal forstås som at denne tas ut av sirkulasjon slik at den ikke lenger kan omsettes. Dette kan gjøres av registeransvarlig på forespørsel fra innehaver av opprinnelsesgarantiene, eller direkte av innehaver dersom den tekniske løsningen tillater det.

En opprinnelsesgaranti er brukt når den blir innløst. Hensikten med innløsning av opprinnelsesgarantier er å hindre at en opprinnelsesgaranti brukes flere ganger. En opprinnelsesgaranti skal bare kunne brukes en gang til ett formål. Det skal ikke være adgang til for eksempel først å bruke en opprinnelsesgaranti til forbrukerrettet informasjon i Norge, og deretter eksportere opprinnelsesgarantien. Dette reflekterer at den elektriske energien opprinnelsesgarantien representerer bare kan brukes en gang.

Forskriften regulerer ikke bruk av opprinnelsesgarantier direkte. Det settes imidlertid noen begrensinger for bruken av opprinnelsesgarantier. Opprinnelsesgarantier er et verktøy for dokumentasjon av produksjon av elektrisk energi, og kan ha flere bruksområder. Det er opp til markedet og eventuelt andre bestemmelser fra myndighetene å avgjøre når og hvordan en opprinnelsesgaranti brukes.

Med dokumentasjonsformål forstås informasjonsvirksomhet om produksjon av elektrisk energi om opprinnelsesgarantien, for eksempel ovenfor sluttbrukere av strøm eller allmennheten ellers.

Departementet må samtykke dersom andre land skal benytte opprinnelsesgarantier utstedt i Norge for rapportering av offisiell statistikk for produksjon og bruk av elektrisk energi, det vil blant annet si formåloppnåelse i henhold til fornybardirektivet.

Til § 13 - Finansiering

Registeransvarlig skal finansiere ordningen på lik linje med resten av avregningsansvarliges oppgaver som blant annet er regulert gjennom målings- og avregningsforskriften. Registeransvarlig skal investere i systemer som fører til effektiv drift og utvikling.

Til § 14 - Tilsyn

NVE fører tilsyn med ordningen for opprinnelsesgarantier.

Til § 15 - Pålegg

NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelsene i denne forskriften.

Til § 16 - Overtredelsesgebyr

Energiloven § 7-7 er endret slik at det kan ilegges overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bl.a. bestemmelsene i energiloven kapittel 3 – 6 og forskrifter samt pålegg gitt i medhold av nevnte bestemmelser.

For at overtredelse av bestemmelser i forskriften om opprinnelsesgarantier eller pålegg gitt i medhold av denne skal kunne ilegges overtredelsesgebyr, må dette være "særskilt bestemt" jf. energiloven § 7-7 første ledd nr. 2.

I samsvar med dette foreslås det her at det skal kunne ilegges overtredelsesgebyr ved overtredelse av følgende bestemmelser i forskriften om opprinnelsesgarantier: § 8 annet ledd, § 8 fjerde ledd annet punktum, § 10, § 14 annet ledd og pålegg gitt i medhold av § 15.

Muligheten til å ilegge overtredelsesgebyr vil bidra til at bestemmelsene i forskriften etterleves, og at formålet med bestemmelsene oppnås. Tvangsmulkt eller straff vil være lite egnet som reaksjon ved brudd på bestemmelsene.

For at et ilagt gebyr skal få tilstrekkelig preventiv virkning, må bl.a. økonomisk evne tillegges vekt ved utmålingen av overtredelsesgebyret. Samtidig skal ikke reaksjonen være urimelig eller uforholdsmessig. Hva som er en formålstjenlig reaksjon, må derfor vurderes konkret ut fra overtredelsens grovhet, overtredelsens omfang og virkninger, eventuell gjentakelse samt fordel eller fortjeneste, økonomisk evne og utvist skyld.

En beslutning om overtredelsesgebyr vil være et enkeltvedtak som i henhold til forvaltningsloven kan påklages til overordnet forvaltningsmyndighet. Det vil på vanlig måte også være anledning til sivilrettslig prøving av saken for domstolene. Det vises i denne forbindelse til Sanksjonslovutvalgets gjennomgang og drøftelse av dette i NOU 2003:15 side 195 flg.

Til § 17 - Dispensasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller dispensere fra forskriften. NVE bestemmer hva som utgjør særlige tilfeller.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Innføring av forskriften vil få økonomiske og administrative konsekvenser for alle involverte.

NVE

NVE vil få oppgaver knyttet til godkjenning av anlegg og tilsyn med ordningen.

Godkjenning av nye anlegg foreslås lagt inn som en del av konsesjonsprosessen og vil ikke føre til vesentlig økt arbeidsmengde eller administrasjon. For anlegg som ikke er konsesjonspliktige, vil godkjenningsordningen føre til merarbeid for NVE.

For eksisterende anlegg vil en godkjenningsprosess i utgangspunktet kunne gjøres ut fra informasjon NVE allerede besitter eller innehenter. Sammen med behandling av endringsmeldinger, vil dette føre til økt administrativt merarbeid for NVE.

Statnett

Statnett utsteder i dag opprinnelsesgarantier. Opprettelse av register for opprinnelsesgarantier vil føre til kostnader i forbindelse med teknisk utvikling av systemet. Videre vil drift av registeret føre med seg administrative oppgaver. Kostnader for Statnett skal dekkes gjennom gebyrer fra aktørene.

Aktører

Produsenter som ønsker å delta i ordningen vil få administrativt merarbeid i forbindelse med utarbeidelse av søknad for godkjenning av anlegg. Det legges til grunn at de økonomiske kostnadene for dette arbeidet blir lavere ved at NVE står for godkjenningen istedenfor et konsultantselskap som i dagens Renewable Energy Certificate System (RECS)/Guarantees of Origin (GoO) og Electricity from Renewable Energy (RES-E ordning), der en slik godkjenning, i følge Statnett, koster 5 – 10.000 kroner. Ved transaksjoner med opprinnelsesgarantier vil det eventuelt påløpe gebyr for innehaveren.

For at produsenter skal finne det attraktivt å delta i en slik ordning, må det ligge et inntekspotensial i omsetning av opprinnelsesgarantier. Inntekspotensialet vil avhenge av etterspørselen av opprinnelsesgarantier og hvor mange garantier som tilbys i markedet.

Forskrift om opprinnelsesgarantier skal lyde:

"Forskrift om opprinnelsesgarantier

Fastsatt av Olje- og energidepartementet den xx.xx.2007 med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 4-3 første og fjerde ledd og § 7-6.

§ 1 Formål

Forskriften skal sikre at produsenter av elektrisk energi på anmodning kan få utstedt garantier som bekrefter at en gitt mengde elektrisk energi er produsert fra en spesifisert energikilde på spesifisert tid og sted, samt legge til rette for registrering, omsetning og innløsning i et elektronisk register for slike garantier. Forskriften skal legge grunnlaget for et pålitelig verktøy for dokumentasjon av produksjon av elektrisk energi i Norge

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder godkjenning og kategorisering av produksjonsanlegg til ordningen for opprinnelsesgarantier, samt registrering, utstedelse, overføring og innløsning av slike garantier.

§ 3 Definisjoner

- a) Bioenergi: energi av biologisk opprinnelse herunder bl.a. trevirke, bark og halm, samt avfallsfraksjoner av biologisk opprinnelse fra industri og kommunalt avfall, herunder bl.a. sortert rivingsvirke og biprodukter fra treforedlingsindustri, sagbruk og lignede virksomheter.
- b) Fornybare energi: Energi fra fornybare energikilder; herunder bl.a. vind, sol, geotermisk, hav, vann, gass fra avfallsfyllinger, gass fra kloakkbehandlingsanlegg og bio.
- c) Høyeffektiv kraftvarme: kraftvarme som gir brenselbesparelse på minst ti prosent sammenlignet med separat fremstilling av elektrisk energi og termisk energi etter fastsatte referanseverdier (Høyeffektiv kogenerering). Kraftvarme fra kogenereringsanlegg med installert effekt mindre enn en megawatt elektrisk effekt (1 MW_e) kan også regnes som høyeffektiv dersom den gir brenselbesparelse sammenlignet med separat fremstilling av elektrisk energi og termisk energi etter fastsatte referanseverdier.
- d) Opprinnelsesgaranti: bekræftelse på at 1 megawatttime (MWh) elektrisk energi er produsert fra en spesifisert energikilde på spesifisert tid og sted.
- e) Innløsning av opprinnelsesgaranti: når en innehaver innleverer bekræftelse til registeret som dokumenterer at den ikke lenger kan omsettes.
- f) Kraftvarme: Termisk energi og elektrisk energi som er produsert samtidig i en prosess (kogenerering).
- g) Nedre brennverdi: energiinnhold i et brensel når ikke kondenseringsenergien av vannfraksjonen i avgassen medregnes.
- h) Register: system for registrering, utstedelse, overføring og innløsning av opprinnelsesgarantier
- i) Registeransvarlig: den enhet som av departementet er utpekt som ansvarlig for å utstede opprinnelsesgarantier, samt utvikle og drifte et innløsningssystem og elektronisk register for slike garantier.

- j) Tidsperiode; tidsrommet for produksjon av elektrisk energi begrenset til samme år.

§ 4 Kategorier av opprinnelsesgarantier

Produksjonsanlegg for elektrisk energi skal deles i følgende kategorier for tildeling av opprinnelsesgarantier:

- a) Produksjon fra fornybare energikilder
- b) Produksjon ved høyeffektiv kraftvarme
- c) Annen produksjon

§ 5 Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra fornybare energikilder

Følgende opplysninger skal oppgis i en opprinnelsesgaranti for elektrisk energi fra fornybare energikilder:

- a) Kategori jfr. § 4, produksjonsteknologi og energikilde,
- b) produksjonssted,
- c) anleggets størrelse, installert effekt, for vannkraft og vindkraft også midlere årsproduksjon,
- d) tidsperiode for produksjonen,
- e) eventuell mottatt statlig støtte.

§ 6 Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra høyeffektiv kraftvarme

Følgende opplysninger skal oppgis i en opprinnelsesgaranti for elektrisk energi fra høyeffektiv kraftvarme:

- a) Kategori jfr. § 4, og produksjonsteknologi,
- b) Produksjonssted,
- c) anleggets størrelse, installert effekt,
- d) tidsperiode for produksjonen,
- e) type brensel og dets nedre brennverdi,
- f) anvendelsen av varmen fra kraftvarmeprosessen (kogenereringsprosessen),
- g) brenselsbesparelsen som er oppnådd gjennom bruk av høyeffektiv kraftvarme sammenlignet med separat produksjon av elektrisk energi og varme,
- h) eventuell mottatt statlig støtte.

Brenselsbesparelsen skal beregnes ut fra fastsatte referanseverdier og etter formlene i vedlegg III til direktiv 2004/8/EF (CHP-direktivet).

Dersom den elektriske energien er produsert både med høyeffektiv kraftvarme og annen teknologi, skal andelen elektrisk energi produsert av høyeffektiv kraftvarme beregnes etter bestemmelsene i vedlegg II og III til direktiv 2004/8/EF (CHP-direktivet).

Opprinnelsesgarantier skal da kun utstedes for den andelen av produksjonen av elektrisk energi som er høyeffektiv kraftvarme.

§ 7 Innhold i opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra andre energikilder

Følgende opplysninger skal oppgis i en opprinnelsesgaranti for elektrisk energi fra andre energikilder:

- a) Kategori jfr. § 4, produksjonsteknologi og energikilde,
- b) produksjonssted,
- c) anleggets størrelse, installert effekt,
- d) tidsperiode for produksjonen,
- e) eventuell mottatt statlig støtte.

§ 8 Godkjenning og kategorisering av anlegg

Norges vassdrags- og energidirektorat kan på bakgrunn av søknad godkjenne og kategorisere produksjonsanlegg til ordningen for opprinnelsesgarantier.

Produsenter som etterspør opprinnelsesgarantier skal gi Norges vassdrags- og energidirektorat de nødvendige opplysninger for godkjenning og kategorisering av anlegg.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan stille krav til måling for å godkjenne anlegg til ordningen.

Godkjennelsen av et anlegg har en varighet på 5 år. Anlegg kan få godkjenning for nye perioder med en varighet på 5 år. Den som har fått godkjennelsen skal uten ugrunnet opphold innrapportere endring av anlegg eller driftsmåte til Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 9 Utstedelse av opprinnelsesgarantier

Registeransvarlig skal utstede opprinnelsesgarantier til alle godkjente produksjonsanlegg som anmoder om slike, og som oppfyller kravene i denne forskriften.

Når et produksjonsanlegg har produksjon som faller innenfor flere kategorier samtidig, jf. § 4, kan det aktuelle anlegget få utstedt opprinnelsesgarantier som reflekterer denne sammensetningen. Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter nærmere beregningsregler for utstedelse av opprinnelsesgarantier til slike kombinerte produksjonsanlegg.

Det kan bare gis en opprinnelsesgaranti for hver produserte MWh elektrisk energi.

Varigheten av en opprinnelsesgaranti er 5 år fra utstedelsestidspunktet.

§ 10 Måling

Opprinnelsesgarantier utstedes på grunnlag av måledata som skal sendes inn til den avregningsansvarlige i henhold til energiloven § 4-3.

§ 11 Register for opprinnelsesgarantier

Registeransvarlig skal loggføre all utstedelse, innløsning, import, eksport og overføring av opprinnelsesgarantier i Norge. Videre skal registeransvarlig gjøre nødvendig statistikk tilgjengelig.

Registeransvarlig skal legge til rette for at opprinnelsesgarantier kan omsettes og innløses på en objektiv og ikke diskriminerende måte.

Registeret skal kunne kommunisere med tilsvarende i andre land som omfattes av EØS-avtalen.

Registeransvarlig skal godkjenne opprinnelsesgarantier fra andre land som omfattes av EØS-avtalen.

§ 12 Innløsning av opprinnelsesgarantier

Innehaver av en opprinnelsesgaranti skal innløse denne i registeret dersom opprinnelsesgarantien skal brukes til dokumentasjonsformål. En opprinnelsesgaranti kan bare brukes en gang, og skal ikke regnes som brukt før den er innløst.

Registeransvarlig skal på forespørsel fra den innløsende part utstede dokumentasjon på at opprinnelsesgarantier er innløst.

Opprinnelsesgarantier utstedt i Norge kan ikke brukes i andre lands rapportering av offisiell statistikk for produksjon og bruk av elektrisk energi, herunder rapportering av måloppnåelse i henhold til direktiv 2001/77/EF uten departementets samtykke.

§ 13 Finansiering og gebyrer

Enhver som benytter seg av ordningen med opprinnelsesgarantier som omhandlet i denne forskriften, kan av registeransvarlig avkreves gebyr for dekning av kostnadene til ordningen. De samlede gebyrer skal tilsvare de faktiske kostnader registeransvarlig har ved effektiv drift og utvikling av registeret.

§ 14 Tilsyn

Norges vassdrags- og energidirektorat fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskriften blir overholdt.

Enhver som omfattes av denne forskriften skal medvirke til gjennomføring av tilsyn etter første ledd. Dette omfatter blant annet å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre tilsyn.

Vedtak som den registeransvarlige fatter etter denne forskriften, kan påklages til Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 15 Pålegg

Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelsene i denne forskriften.

§ 16 Overtredelsesgebyr

Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse eller medvirkning til overtredelse av bestemmelsene i § 8 annet ledd og fjerde ledd tredje punktum, § 10, § 14 annet ledd og pålegg gitt i medhold av § 15 kan det ilegges overtredelsesgebyr.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 17 Dispensasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift.

§ 18 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft xx.xx. 2007.”